

125 544. 20. 1. 2013

20 01. 2013

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH :

IKONA MATKA BOSKA I CHRYSZTUS

Z up. Lubelskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków

mgr inż. arch. Arkadiusz Bojczuk
Kierownik Delegatury w Białej Podlaskiej

Z CERKWI PRAWOSŁAWNEJ P.W. ŚW. MIKOŁAJA

w Zabłociu

powiat bialski

diecezja lubelsko – chełmska

Opr. Małgorzata Podgórska – Makal
Konservator dzieł sztuki
Upr. konserwatorskie 20/K/97
Nr dyplomu ASP w Warszawie 4997

LUBLIN
styczeń 2021

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

- OPIS

Ikona z przedstawieniem „Matka Boska i Chrystus”.

Czas powstania XIX w.

Ikona w kształcie prostokąta o wym. 91 x 80 cm.

Technika olejna na płótnie.

Ikona w drewnianej ramie ze szkłem.

Matka Boska i Chrystus - przedstawienie dwupostaciowe, kompozycja zamknięta, postaci ukazane w całości. Po prawej stronie postać Chrystusa. W lewej dłoni trzyma glob ziemski, prawa uniesiona w geście błogostawieństwa. Po lewej stronie postać Matki Boskiej z rękami skrzyżowanymi na piersi. Ubrana w zdobione szaty. Na głowie korona. Wokół głów postaci nimby.

- STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Ikona jest w bardzo złym stanie, wymagającym przeprowadzenia natychmiastowych zabiegów konserwatorskich.

Płótno mocno pofalowane, miejscami odkształcone. Płótno podobrazia osłabione. Miejscami warstwa malarska łuszczy się i odpada.

Warstwa malarska mocno zabrudzona, poplamiona, widoczne przetarcia, zacieki, werniks poślizgi.

Ikona oprawiona w drewnianą niebieską ramę ze szkłem. Dostęp ograniczony

Przyczynami zniszczeń są osadzający się kopeć ze świec, kurz unoszący się w powietrzu, ekspozycja na światło, zmieniające się warunki w świątyni, zmieniająca się wilgotność powietrza i temperatura.

Konieczne jest wykonanie pełnej konserwacji technicznej i estetyzującej w celu przywrócenia pierwotnego wyglądu ikony.

Obiekt znajduje się w świątyni czynnej, w której okresowo odbywają się nabożeństwa.

Świątynia jest murowana z cegły.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Pierwszym etapem prac będzie wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej dokumentującej stan zachowania obiektu. Następnie zostanie wykonany demontaż ikony z ramy i szyby. Ocena wytrzymałości mechanicznej i odporności chemicznej warstwy malarskiej i podłoża. Należy oczyścić i zdezynfekować odwrocie płótna. Następnie w celu wzmocnienia należy przeprowadzić konsolidację warstw technologicznych obrazu. W kolejnym etapie nastąpi prostowanie mocno zdeformowanej powierzchni płótna pod obciążeniem. Powierzchnię warstwy malarskiej należy oczyścić z użyciem preparatów powierzchniowo czynnych np. Contrad 2000, którego działanie przerywane będzie terpentyną.

Konieczne będzie podklejenie odspojonych fragmentów warstwy malarskiej. Podklejanie wykonane zostanie roztworem Bevy 371 w benzynie lakowej przy użyciu kautera.

Po oczyszczeniu i podklejeniu warstwy malarskiej konieczne będzie wykonanie dublażu płótna na spoiwo Beva 371. W kolejnym etapie wykonane zostaną uzupełnienia ubytków warstwy gruntu do wysokości warstwy malarskiej oraz opracowanie powierzchni kitów zgodnie z powierzchnią oryginału. Płótno zostanie naciągnięte na nowe krosna, a warstwa malarska zabezpieczona werniksem retuszującym.

Po nałożeniu werniksu wykonany zostanie retusz warstwy malarskiej metodą retuszu naśladowczego w technice olejno – żywicznej. Po wypunktowaniu ikona zostanie zawerniksowana werniksem końcowym damarowym.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

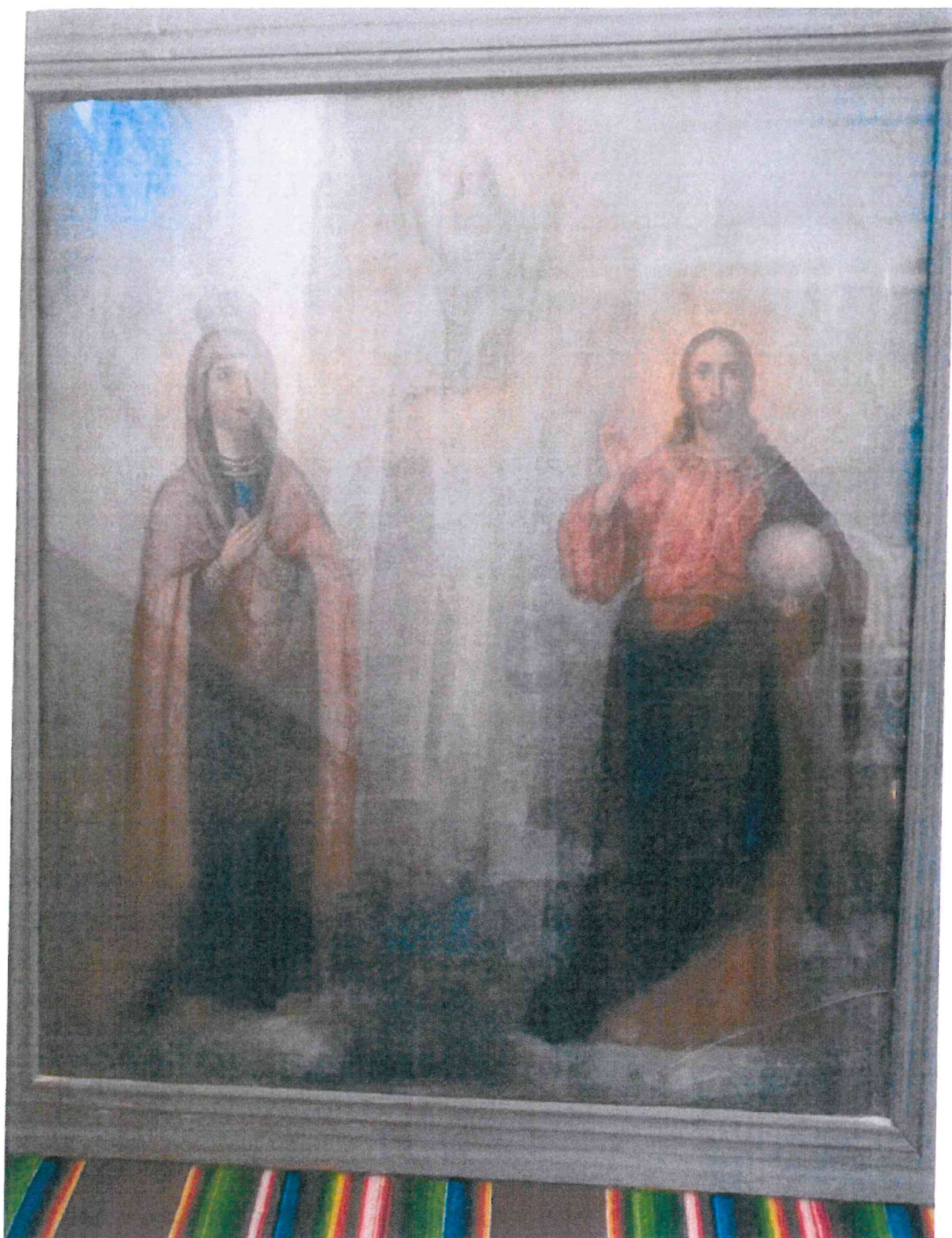
1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania.
2. Demontaż ikony z ramy i szyby.
3. Ocena wytrzymałości mechanicznej i odporności chemicznej warstwy malarskiej i podłoża.
4. Czyszczenie i dezynfekcja odwrocia.
5. Konsolidacja warstw technologicznych obrazu.
6. Prostowanie bardzo mocno pofalowanej a miejscami odkształconej powierzchni podobrazia.
7. Oczyszczenie warstwy malarskiej z zabrudzeń oraz warstwy pozostałego werniksu odpowiednio dobranymi metodami chemicznymi - Contrad 2000.
8. Podklejenie złuszczonej i odspojonej warstwy malarskiej roztworem Bevy 371 w benzynie lakowej przy użyciu kautera.
9. Wykonanie dublażu na spoiwo Beva 371
10. Uzupelnienie ubytków warstwy gruntu do wysokości warstwy malarskiej. (Kity wyrównujące powierzchnię pod retusz – punktowanie warstwy malarskiej).
11. Naciągnięcie na nowe krosna.
12. Opracowanie powierzchni kitów zgodnie z powierzchnią oryginału.
13. Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem pośrednim.
14. Punktowanie warstwy malarskiej metodą retuszu naśladowczego techniką olejno-żywiczną.
15. Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem damarowym końcowym.
16. Wykonanie dokumentacji prowadzonych prac.

Lublin styczeń 2021

mgr Małgorzata Podgórska-Makal

mgr Małgorzata Podgórska-Makal
ul. Krolewej Jadwigi 6/7
20-282 Lublin, ul. Krolewej Jadwigi 6/7
tel. +48 501 030 663

25.1.2021

Fot. nr 1 - Ikona „Matka Boska i Chrystus „ z cerkwi prawosławnej p.w. Św. Mikołaja
W Zabłociu. Widok obecny. Styczeń 2021.